

"Geweld op kinderen neemt erge vormen aan"

"De jongste jaren zien we opvallend veel gevallen van ernstige kindermishandeling, ook met fatale afloop. Dit is geen toevallig verschijnsel meer," zegt Johan Marchand van het Vertrouwenscentrum Kindermishandeling.

Afgelopen week stond voor het assisenhof in Brugge Els Lozie terecht, een stiefmoeder die het tweejarige zoontje Quinten van haar nieuwe vriend had doodgeschoten. Enkele weken eerder moesten zich voor datzelfde assisenhof de stiefvader en de moeder van de 17-jarige Davey Vanden Berghe verantwoorden. Het koppel had de jongen uitgehongerd en doodgefolterd.

Zijn dit losstaande gevallen of is er meer aan de hand? En vooral: waarom negeert iedereen de alarmsignalen? Johan Marchand, kinderarts en tot voor kort directeur bij het vertrouwenscentrum Kind in Nood in Jette, vindt ook dat er wat loos is.

Wordt kindermishandeling een steeds groter probleem in onze maatschappij? Het aantal meldingen bij de vertrouwenscentra neemt alvast elk jaar toe.

"We zien de jongste jaren vrij vaak zwaar fysiek geweld. Kinderen die met voorwerpen geslagen worden, met stokken, met broeksriemen, met dubbel geplooid elektrische snoeren. Vroeger zagen we dat heel ernstige geweld minder. Ik zit al twintig jaar in het vak, maar een kind dat in een hok opgesloten werd en geen eten kreeg, is nieuw.

Waarom neemt de ernst van de mishandeling toe?

Voorlopig heb ik daar geen verklaring voor. Uit internationale studies blijkt dat 1 op de 10 kinderen slachtoffer is van een vorm van mishandeling. Alleen hebben we in ons land geen studies om dat cijfer te staven.

Is dat een probleem?

Ja, omdat je zonder Belgische cijfers beleidsmakers niet kan overtuigen. Ik pleit voor een expertisecentrum dat die gegevens rond mishandeling bundelt. En ook elk geval met fatale afloop zou moeten worden onderzocht door een team uit alle disciplines van de hulpverlening. In zo'n 'serious case review' staan drie vragen centraal: hoe is dit kunnen gebeuren, was dit te voorspellen, en hoe is zo iets te voorkomen?

Hoeveel kinderen worden er via uw centrum jaarlijks uit hun gezin gehaald?

Vijf tot tien keer per jaar adviseren we dat het kind niet thuis kan blijven. Maar het grote probleem is dat er niet genoeg opvangplaatsen zijn. En dus belanden de kinderen op een wachtlijst... (Fel) Eigenlijk bedrieg je die kinderen. Eerst zeg je: praat met ons, je hoeft niet meer naar huis, en vervolgens duw je ze terug in een onveilige situatie. Voor ons is dit frustrerend, maar voor die kinderen is het ronduit gevaarlijk!

Een paar maanden geleden heeft u ontslag genomen als directeur van het Vertrouwenscentrum. Was dit de aanleiding?

Het heeft zeker meegespeeld. In het verleden wist ik altijd: ik kan deze kinderen helpen. Maar het wordt moeilijker als je weet dat het thuis onveilig is voor ze en je niks kan doen.

Krijgen ouders te veel kansen? Hoeveel keer mag je je kind afslaan voor het je wordt afgenomen?

Zolang het kind positieve signalen uitzendt, kan het in het gezin blijven. Een ouder kan eens hervallen, maar als het kind blijft aangeven dat het zich niet goed voelt, dan is een plaatsing de enige oplossing. Het is niet omdat ouders kleine stapjes zetten - ze vinden werk, ze drinken niet meer - dat de situatie voor het kind er per se op verbetert. Nu is men binnen de jeugdzorg geneigd om enkel naar die ouders te luisteren. Daarom moeten wij altijd aan de kant van het kind blijven staan, want het is op dat niveau dat verbetering zichtbaar moet zijn, niet enkel bij de ouders.

Volgens u is 'het beleid' niet geïnteresseerd. Hoe komt dat?

Geweld dat van buitenaf komt, is beter beheersbaar. Geweld van binnen het gezin is veel bedreigender. Want als je cijfers op tafel legt over geweld op kinderen, moet je ook durven zeggen dat het niet goed gaat in de opvoedingssituatie. We moeten veel meer energie steken in de ondersteuning van het ouderschap. En onze burgerplicht vervullen. Ik pleit voor gezonde bemoeizucht.

Kirsten BERTRAND

Miguel (2) uit Ravels stierf begin juli 2008 nadat hij klappen had gekregen van de vriend van zijn moeder. De dader en zijn vriendin brachten de peuter naar het ziekenhuis. Ze verklaarden dat hij al spelend van de trap was gevallen. Maar al snel werd duidelijk dat hij meerdere verdachte kneuzingen had. Miguel stierf enkele dagen later. Zowel Dave D.C. als Sandra V., de mama van Miguel, werden door de onderzoeksrechter aangehouden.

Cedric Van R. verklaarde vorige zomer dat hij zijn zoontje Lyam de papfles aan het geven was toen die plots een bruske beweging maakte. De baby viel met zijn hoofdje op de grond en overleed in het

ziekenhuis. Maar de spoedartsen sloegen alarm omdat Lyam andere, minder recente letsels had. Kirsten T. (20) en haar vriend Cedric Van R. (25), de ouders van de zes maanden oude baby, werden door de onderzoeksrechter aangehouden op verdenking van kindermishandeling.

Komt kindermishandeling vaker voor in sociaal zwakkere milieus? Johan Marchand: "Er is zeker een link met kansarmoede. En we krijgen ook vaker heel jonge ouders over de vloer. Maar het allervakst komt mishandeling voor bij ouders die als kind zelf mishandeld zijn. Voorts blijkt dat stiefkinderen meer risico op mishandeling lopen, net als adoptiekinderen."

Vertrouwenscentrum Kindermishandeling Antwerpen: 03-230.41.90 en www.vkantwerpen.be

© Concentra